

DE TRIBUNE

Redactie-adres:
D. J. WIJNKOOP, Pretoriusplein 3.
Amsterdam.

SOC. DEM. ORGAAN

Administratie-adres:
Gysbrecht van Aemstelstraat 32.
Amsterdam.

Orgaan van de Soc.-Dem. Partij (S. D. P.).
VERSCHIJNT WOENSDAGS EN ZATERDAGS.

REDACTIE: J. C. CETON, H. GORTER,
W. v. RAVESTEIJN en D. J. WIJNKOOP.

Abonnement bij vooruitbetaling fr. p. p. 65 cent per 3 mnd.
Weekabonnement 5 ct. voor de 2 nrs. - Losse nrs. 3 ct.
ADVERTENTIËN 10 CENT PER REGEL.

Aanpakken!

't Socialisme, arbeiders, is uw zaak.

En 't is geen onverschillige kleinigheid. 't Is een zaak van niet te omvatten betekenis voor u, klasse van loonslaven. Het beteekent een volkomen omwenteling van uw stoffelijk, zedelijk en geestelijk leven. Het beteekent de vlucht van uw bestaan als mensch uit de modderpoel van ellende van alle soort in een wereld van hooge genietingen op elk gebied.

Gij zwoegt in loonslavernij, lijdt stoffelijk en daardoor geestelijk armoe; gij zijt onvrij, gij moet kruipen en zwijgen ter wille van de armzalige broodkorst, die uw stoffelijk bestaan moet heeten.

Gij moet dulden de trappen van uw verwaten uitzuigers. Gij derft de hooge genietingen van kunst, studie, natuur. Rommel en geestelijke namaak is van alles uw deel.

Gij kunt *alles* veroveren, uw volkomen geluk.

Gij kunt veroveren stoffelijke welvaart, de hooge genietingen van wetenschap, kunst. Gij kunt de machines in uw dienst stellen en afwentelen van uw rug de verpletterende arbeidslast.

Gij kunt de trappende voet van uw uitbuiters slingeren van uw nek. Gij kunt veroveren uw vrijheid, uw onafhankelijkheid, uw menschen-fierheid, 't schoonste misschien.

Dat alles te zamen is de belofte van het Socialisme. Is dat socialisme uw zaak, arbeiders, of niet?

Gij moet voor dat socialisme strijden, want uw uitbuiters, de heeren van het tegenwoordige kapitalisme, zullen het weren met al hun machtsmiddelen, zoolang ze kunnen. Zij zullen de grond en arbeidsmiddelen, die bronnen van hun macht, in hun particulier bezit trachten te houden met al de hartstocht van het eigenbelang.

Gij arbeiders moet al uw krachten verzamelen en aaneensluiten en stalen door strijd, om hun dat bezit van grond en arbeidsmiddelen uit handen te rukken. Doet gij dat niet, dan blijft het kapitalisme, dan blijven de uitbuiters u uitzuigen, dan blijft uw ellende bestaan, al is de maatschappij honderdmaal rijp voor het socialisme.

En arbeiders, gij strijdt lang niet genoeg, gij staat veel te veel maar te kijken, wat anderen doen, en pakt zelf niet aan.

De klacht over lauwe geest onder de arbeiders is algemeen. Tot zelfs in Duitschland, het voorbeeld waarnaar elk socialistisch proletariaat kijkt, klaagt men in de laatste tijden sterk over stilstand in de groei en over lauwe geest onder de arbeiders, vooral ook binnen de organisatie. En waarop komt het oordeel steeds neer? De arbeiders in massa laten veel te veel *hun* werk, het strijden voor het socialisme over aan enkelen. In Duitschland met zijn reusachtige organisaties aan de bezoldigde leiders, die noodig zijn. En hoe is het hier?

We zullen niet spreken van de Arbeiderspartij, waar slechts een steeds kleiner deel nog aan het socialisme denkt, waar men in elk geval de leiders maar stil voort laat modderen op de weg van ministerialisme, liberalen-steun enz. terwille van wat denkbeeldige, verknoeiide sociale hervorming binnen 't raam van de kapitalistische maatschappij, tot schade voor de socialistische strijd.

De arbeiders laten onze kleine partij, de eenige,

die met alle vuur voor het socialisme de strijd voert, maar worstelen. Binnen onze rijen zelfs is nog veel te veel lamheid en vertrouwen op de geestkracht van enkelen.

Maar ook buiten staan vele arbeiders, die 't met ons werken eens zijn, maar te kijken. Een deel vindt zonder voorbehoud, dat we onze plicht voor 't socialisme doen. Maar ze blijven buiten, door allerlei angsten en bezwaartjes weerhouden. Een ander deel, vindt dat we 't nu wel goed doen, maar vreezen dat we, eenmaal tot macht gekomen, als de A. P. zullen afzakken van het socialisme.

Vooruit vrienden! 't Is uw zaak, het socialisme waarvoor we vechten. Die angsten en bezwaartjes, een strijder niet waardig, opzij. Uw plaats is hier binnen onze gelederen, naast ons, de handen uit de mouw.

Bij honderdduizenden zijn nog de proletariërs te tellen, die nog voor het eerst moeten hooren de blijde boodschap van het socialisme. De propaganda moet worden gevoerd met steeds wassende kracht.

De arbeiders moeten gemaakt tot overtuigde sociaal-democraten, tot strijders voor het geluk hunner klasse.

Dan, gij twijfelaars aan onze beginseltrouw, is er geen gevaar voor afzakken, voor verloochening van ons einddoel. Alweer, de arbeiders *zelf* hebben daarvoor te zorgen. *Hun* zaak is het socialisme, en als zij goede socialisten zijn, zullen zij geen afdwalingen dulden.

Wij roepen u dus op voor de propaganda voor het socialisme. Komt hier en doet uw werk.

Aangepakt arbeiders! Er dient gestreden voor uw zaak.

St.

Een schandaal!

Een 120-tal Deutsche landverhuizers zouden per Hollandsche boot naar Brazilië gaan. Dat mocht niet volgens de Deutsche Regeering, die, zooals men begrijpt met Keizer Wilhelm aan het hoofd, de trouwe knecht is van de Vaderlandsche reeders; het vervoer per Hollandsche boot moet den Duitschers zoo zuur mogelijk worden gemaakt. De waakzame Regeering vond natuurlijk een artikel van een wet, en de Deutsche landverhuizers werden aan de grens bij Bentheim tegengehouden en naar Berlijn teruggezonden. Te Bentheim werden gewoon de deuren van de wagons door de politie gesloten! Zòd gevangen, kwamen zij na 40 uur — dus bijna 2 dagen — te Berlijn, na gedurende die tijd *niets te eten en niets te drinken* te hebben gekregen! In Berlijn verzorgde de politie hen een beetje, ze kregen vergoeding van reiskosten *tot de grens*, en mochten zien wat hun verder overkwam. Ze kwamen natuurlijk te laat voor de Hollandsche boot! Maar hun bagage was al aan boord, en dus op weg naar Brazilië, en al wat ze bezaten hadden zij reeds van de hand gedaan. Hoe zij nu uit Nederland naar Brazilië komen, moeten zij zelf maar zien.

Dit is niet minder dan een schandaal, en het grootste schandaal is, dat — voorzóover wij kunnen zien — de Hollandsche pers of de Hollandsche Regeering niet eens er tegen protesteert. Dit is ook niet wel mogelijk, zoolang de Hollandsche reeders en vooral de Rotterdamsche, de Holland-Amerikalijn enz., met het Deutsche reederskapitaal verbonden zijn.

Het internationale kapitaal maakt anders goede zaken uit deze ellende van het proletariaat. Zooals

iedereen weet emigreert men in de regel niet uit weelde maar uit ellende. Uit die ellende halen de internationale reeders hun groote winsten, maar naarmate de ellende en zodoende de emigratie grooter wordt, naar die mate nemen ook de groote winsten van het internationale kapitaal uit dien hoofde toe. En die winsten *zijn* thans toegenomen, getuige de maandelijksche opgaven omtrent het tusschendeelverkeer, dat althans op Noord-Amerika in dit jaar (1913) aanmerkelijk is gegroeid.

Hoeveel de ellende in Europa en daardoor de winst van de reederijen wel toegenomen is, moge blijken uit de volgende cijfers, die wij op grond van desbetreffende cijfers van de Twentsche *Nieuwe Tijd* samenstelde.

Tot Okt. van dit jaar vertrokken over Rotterdam 78.389 landverhuizers; in de eerste 9 maanden van 1912 bedroeg dit „slechts” 57.147. In 1913 dus een toename van 37pct., of met meer dan één 3de van het geheel.

Een ander cijfer: uit Rusland, Italië, Oostenrijk, Duitschland en Zwitserland tezamen landden in 1911-12 in New-York in het geheel 443.842 landverhuizers; daarentegen in 1912-13: 667.507. Dat is zelfs een toename in dit ééne jaar met meer dan 50pct., met mèer dan de helft!

Een laatste cijfer: uit de drie groote havensteden Hamburg, Bremen, Rotterdam vertrokken in de maand Sept. van dit jaar 187.661 landverhuizers; daarentegen in dezelfde maand van het vorige jaar 119.026. Dat is een toename met meer dan 57pct!

Men ziet de ellende stijgt in heel Europa, en in steeds stijgend tempo.

Maar daarmee stijgen, zooals wij zeiden, de winsten op het tusschendeelverkeer enorm. Is het, vragen wij nogmaals, daarbij dan niet een schandaal, dat die passagiers, gelijk voor eenige jaren bleek toen men ze in Duitschland niet *in* wou laten, en zooals thans blijkt nu men ze er niet *uit* wil laten, eenvoudig als waren en vee behandeld worden? Hoelang zal het internationale proletariaat zich dit nog laten welgevalven? WP.

500 Slachtoffers!

Deze week brak in de mijnen te Senghenydd in Zuid-Wales (Engeland) een verwoestende brand uit, na de verschrikkelijke rampen van de Rijnlandsche Radbod-mijn en die van de Fransche mijn bij Courrières een van de allereerste die in de laatste jaren is voorgekomen. Over het algemeen kan men zeggen dat de mijnrampen tegenwoordig veelvuldiger en heviger worden dan ooit. Ditmaal kostte de winzucht van het kapitaal aan 500 arbeiders het leven.

In Bremen

zijn velen niet tevreden met de gelegheidswet van de Deutsche Partijdag te Jena omtrent Radek. Henke wilde de volgende Partijdag om een nieuw besluit vragen. Pannekoek stelde voor dat Radek verder aan de *Bremer Bürgerzeitung* blijft mede werken. Beide voorstellen zijn ten slotte aangenomen.

De eenig mogelijke „blok”-politiek, de blok-politiek waarheen de economische feiten ons iedere dag méér drijven, de blokpolitiek die onvermijdelijk is, dat is die van het „blok” der revolutionaire krachten tegenover het „blok” van de krachten van het maatschappelijk behoud.

COMPÈRE MOREL in de Humanité, 10 Oct. '13.

Het revolutionaire proletariaat.

II.

Om werkelijk tot de revolutie te komen die het kapitalisme in socialisme zal veranderen, heeft het proletariaat vele hindernissen te overwinnen.

Het kapitalisme brengt de arbeiders bijeen in de werkplaats. De strijd tegen het kapitalisme schoolt en organiseert hen.

Maar in hen zelve, in hun ziel, geest, verstand liggen de grootste hinderpalen.

Elk tijdperk van hun strijd heeft zijn recht van bestaan, maar wordt in den loop der ontwikkeling tot struikelblok dat weggeruimd moet worden.

Het eerste tijdperk is van het individualisme. De personen op zich zelf, of in zeer kleine groepen vereenigd, verzetten zich tegen de heerschende machten en trachten rechten voor de arbeidende klasse te veroveren.

Het schoonst kon men dit tijdperk misschien in Rusland zien, toen de Nihilisten door aanslagen poogden de macht van het Czarisme te breken, de arbeidende klasse wakker te maken en voor de democratie een weg te banen. Maar ook in Frankrijk, Spanje, Amerika en vele andere landen. Helden vindt men onder die mannen en vrouwen. Zij hebben hun historische taak vervuld maar hun taktiek heeft voor een andere moeten plaats maken, zoodra in de economische ontwikkeling het aantal en de geestelijke kracht der arbeiders genoeg gegroeid waren. De arbeidersklasse heeft dat stadium overwonnen. De kenners van Rusland meenen nu allen, dat zelfs daár de terroristische taktiek nu verouderd is.

De tweede periode is die van den strijd in kleine groepen. Voornamelijk in de vakstrijd. Deze in den aanvang gerechtvaardigde taktiek, die nu door den enormen groei der industrie en van de patroonsbonden niet meer gerechtvaardigd is, leeft nog! En in de meeste landen! Zelfs in Engeland vindt men nog een menigte van vereenigingen die tot één vak behooren, zich niet laten verbinden, elkaar de leden betwisten, en den strijd, zooals vanzelf spreekt, verzwakken. Hoe ontzettend zwaar de strijd der arbeiders door hun toedoen is, hoe de oorzaken in hun zelf liggen, kan men hieraan zien. Want hoe oud is de Engelsche industrie al, en hoe machtig haar kapitaal. Maar langzaam voltrekt zich het proces van aaneensluiting tot reusachtige industriële verbonden. De arbeiders daar, in Frankrijk, Amerika, ons land etc. zijn voortdurend bezig die voor den strijd te kleine groepen om te vormen tot machtige.

Uit dezelfde oorzaak voor een groot deel geboren is het niet willen vormen van één groote politieke macht van alle arbeiders. Wat spreekt meer vanzelf, wat is duidelijker te voelen dan de noodzakelijkheid van één actie van het proletariaat? Hoe kan dit anders tot macht komen als het niet gezamenlijk handelt? En waar kan het anders gezamenlijk handelen dan in de politiek en waar anders voortdurend, elken dag, dan in Kamer, Gemeenteraad, Provinciaal bestuur? Als de éénheid noodig is, is er politiek noodig. Geen syndicalist, geen anarchist kan dit weerleggen, maar toch blijft en in Frankrijk, en in Italië en in Spanje, en in Amerika en hier een groot deel der arbeiders afkeerig van politiek. Ook hier is het de hindernis in hen zelve, het niet begrijpen, het niet kunnen komen met hun geest tot dat algemeen-noodzakelijke, wat de arbeiders in den weg staat. Maar langzamerhand is de klasse bezig ook die hindernis in zich zelve op te ruimen. Een groot stuk is reeds opgeruimd.

Maar als het dan die hindernis opgeruimd heeft, als en groote vakbonden en een politieke partij bestaan, dan rijst juist daarin en daardoor weder een moeilijkheid. En weer is die van denzelfden aard en uit dezelfde oorzaak geboren.

Het kleine in plaats van het groote, zoo zou men de algemeene zwakte der onderdrukte klasse altijd en telkens weer kunnen noemen. Het revisionisme in vakbond en politieke partij komt op en legt zich de arbeidersklasse, die zoo goed op weg was, in den weg. De kleine voordeeltjes worden voorgespiegeld, de hoop op, de schijn van! En de arbeidersklasse vergeet weer haar groote doel, de revolutie, en jaagt de kleine voordeeltjes, de vage hoop, den valschen schijn, de ijdele beloften na. Zwakke, kortzichtige, valsche, eerzuchtige leiders voeren hen daartoe aan. De hindernis zit weer in de arbeiders zelve, die door hun armoede en gebrek aan alles liever hopen op één vogel in de hand, en in hun geest die dat groote niet zien kan.

In die moeilijkheid zitten wij nu midden in. Het individualisme en de te kleine groepen zijn geheel of goeddeels overwonnen, het revisionisme is in alle landen sterk, machtig, oppermachtig, alleenheerschend.

Als de pest heerscht het in de Internationale. Veel sterker dan menigeen denkt is en wordt het in Duitschland.

En daaraan sluit zich aan, als zusje bij broertje, de bureaucratie die over de arbeiders meer en meer heerscht. Zij is onvermijdelijk maar ook zij begint door den geest die in haar leeft meer en meer een hindernis te worden. De bureaucraten die dag in dag uit het kleine behandelen, krijgen ook meer en meer oog alleen voor het kleine, en daaronder lijdt de revolutionaire geest. En omdat de revisionisten juist ook altijd met het kleine bezig zijn, zijn zij de geschikte menschen voor de bureaucratie en wordt omgekeerd de bureaukraat revisionist.

Dat zijn de moeilijkheden waarin wij nu zijn. Zonder twijfel even historisch berechtigd en noodzakelijk als het Individualisme en het te kleine verbond, maar zonder twijfel ook evenzeer uit den weg te ruimen als deze. Als de arbeidersklasse door de revolutie het kapitaal overwinnen wil, — en zij moet dit, er is geen andere weg, — dan moet het revisionisme verdwijnen en de schadelijke invloed der bureaucratie moet worden onschadelijk gemaakt.

Beiden zal gebeuren. Het zal weer tijd en moeite kosten, maar de arbeidersklasse zal ook deze hindernis in zich zelve weer te boven komen.

Deze overwinning op zich zelve zal de laatste zijn en zal de heerlijkste vruchten in geestelijk en zedelijk opzicht dragen. Hierover in nog een volgend artikel.

H. G.

Uit de Vakbeweging.

Medewerkers.

Onze leden en lezers zullen langzamerhand begrepen hebben, dat het thans werkelijk, wat de plaatsruimte betreft, mogelijk zal zijn een geregelde rubriek van bovenstaanden titel in ons blad te handhaven. De buitenlandsche kroniek zal steeds in 't Woensdagnummer, de binnenlandsche in 't Zaterdagnummer een plaatsje vinden. Wat de plaatsruimte betreft zijn we er dus. Doch er is voornamelijk voor het binnenlandsche deel dezer rubriek meer noodig. En wel in de eerste plaats de medewerking der partijgenooten zelve.

Aan deze rubriek kan elk partijgenoot, die lid is van een vakbond, medewerken. Niet door ons nu en dan groote artikelen toe te zenden, waarvoor toch maar zelden plaats zal zijn. Dat is de bedoeling niet. Maar door ons geregeld op de hoogte te houden van 't geen in zijn vakbond, in zijn bedrijf omgaat.

Hoe dit kan? Men zende ons steeds bericht van elke belangrijke gebeurtenis in 't bedrijf, een briefkaart is daarvoor gewoonlijk groot genoeg. Thans zijn we aangewezen op vele en velerlei bladen, die niet nalaten de berichten naar hun zienswijze te verwerken. Onze leden moeten zorgen, dat wij steeds de juiste toedracht weten. Wanneer in den Haag een electriciensstaking plaats vindt b.v., moeten wij daarvan van onze pg. de berichten ontvangen en zoo van alle plaatsen, waar we afd. hebben. Dan eerst is een goede vakrubriek mogelijk.

Er is echter meer noodig. Vaak kan men ons met een uitknipsel uit een vakblad, modern, syndicalistisch, neutraal of christelijk van dienst zijn. Men denke niet: dat zien we hier toch wel of dat zendt een ander wel, want die ander denkt net als de één en zoo ontvangen we niets.

Kleine, korte stukjes over het bedrijf; kritiek op de openlijke actie der vakverenigingen en wat dies meer zij, kunnen niet altijd geleverd worden door de redactie. Daaraan moeten alle leden meehelpen. Dat kan.

Wij plaatsen daarom aan het hoofd van deze rubriek een oproep tot medewerking. Op den vorm komt 't niet aan, zoo noodig wordt 't steeds door ons verwerkt.

BINNENLAND.

De havenarbeiders en de Gemeente.

De Havenarbeider, 't orgaan van den Scheeps- en Bootwerkersbond dringt in een hoofdartikel aan op betere heilkundige hulp voor de havenarbeiders van gemeentewege. Zij vragen „vlotte hulp van bevoegd medische zijde en snel vervoer van geblesseerden ter verdere opname en verpleging in een ziekenhuis” als twee zaken van het hoogste belang voor de havenarbeiders. Bovendien aanstelling van vaste geneeskundigen voor het havenbedrijf. Hoe noodzakelijk deze voorziening is blijkt uit de mededeeling, dat in de Rotterdamse haven in 1911 van 2820 ongevallen aangifte werd gedaan, tegen 798 in Amsterdam

en dat zelfs het verslag van den controleur van den havenarbeid de hulp bij ongelukken „gebrekkelig” noemt.

Het handelskapitalisme laat zich aan de verzorging zijner loonslaven nog minder gelegen liggen dan het industriële kapitalisme. Zoo lang het van het platteland voldoende krachten recruteeren kan ter voorziening in het te volvoeren werk, dat voor een goed deel door ongeschoolden of weinig geschoolden snel kan worden aangeleerd, is de geneeskundige verzorging van den door een ongeval getroffen in het bedrijf, haar een zorg. Voor hem een ander!

De Postslaven en het Liberalisme.

In den Haag vond een bijeenkomst plaats van den directeur-generaal der Posten met vertegenwoordigers der vakverenigingen van het personeel. Men weet hoe ontzettend laag de loonen bij de post zijn. De directeur had een ontwerp-salarisregeling berekend naar wonighuur, belasting, duurte van levensmiddelen en kosten van onderwijs. Maar hij deelde reeds bij voorbaat mede: dat met het oog op de geldmiddelen des Rijks elke verhooging noodwendig binnen zekere grenzen zou moeten blijven. Overigens was alles koek-en-ei, wat den directeur betrof. De wijze van werken op deze manier beviel hem uitstekend, enz. Men kan evenwel nu reeds met groote zekerheid vaststellen, dat deze nieuwe loonen, gezien het duurder worden van alles in de laatste jaren, de postslaven nauwelijks in een beter toestand zullen brengen dan voor enkele jaren. Men zal 't op deze manier wat billijker, op die manier wat beter maken, maar van een eenigzins afdoende regeling zal geen sprake zijn „met het oog op de geldmiddelen des Rijks.” D.w.z. zoolang de postslaven zich rustig houden en niet manifesteren voor hun eischen, zal de bourgeoisie hen trachten zoet te houden met schoone woorden en welwillendheid en kleine verbeteringen hier en daar, maar van een behoorlijke salariering zal geen sprake zijn.

En als „Het Volk” meent, dat met het nieuwe Ministerie een tijd van nieuwe hoop en nieuwe strijd is aangebroken voor het zoolange jaren onder den druk gezeten hebbende postproletariaat, dan kunnen we slechts waarschuwend tot deze arbeiders zeggen: Gij krijgt slechts datgene, wat gij u door machtsvorming, door klassebewusten strijd weet te veroveren. Sluit u aaneen tot een groote doelbewuste macht! Gij kent uw eigen macht bij goede organisatie nog nauwelijks; gij weet nog ternauwernood welk een macht ge tegenover de bourgeoisie vertegenwoordigt. Vormt gij die macht niet, dan scheidt en de liberale en de klerikale bourgeoisie u af met weinig of niets.

Centralisatie.

De cacaoarbeiders, die zich voor enkele jaren van den Bakkersgezellenbond hebben afgescheiden en weer een afzonderlijke organisatie vormden, evenals voorheen, hebben zich thans weer met den Bakkersgezellenbond vereenigd op eenigzins andere condities.

De bond van Rijkshulptelegrafisten verwierp op haar Kongres te Utrecht het voorstel tot ontbinding en aansluiting bij den Algemeenen Bond van Post enz. (P. T. T.) Verschillende afgevaardigden en ook het Hoofdbestuur deelden toen mede, toch den Bond te zullen verlaten. Er kon echter geen nieuw H. B. worden gevormd, zoodat tenslotte toch besloten werd den ouden bond op te heffen.

Stakingen.

Te Assen is een werkstaking geproclameerd van koetsiers en voerlieden. De staking omvat 12 man.

Aan verschillende aardappelmeelfabrieken in de provincie Groningen hebben de schippers, die het vervoer verzorgen, gestaakt. Ook de arbeiders, die met het rooien der aardappelen bezig zijn, hebben hier en daar den arbeid neergelegd en looneischen gesteld.

De staking der mandenmakers te Wijhe is na een strijd van 11 weken geëindigd met een gedeeltelijke overwinning der arbeiders.

De staking der Groninger olieslagers is nog in vollen gang, al deelt de directie mede, dat ze is afgelopen.

Een sleepvaartstaking is uitgebroken te Vreeswijk voor de firma's Van de Garde en Gebr. Roelofs.

De afd. Ymuiden van den Alg. Ned. Zeeliedenbond besloot in staking te gaan voor den eisch tot algemeene vrije voeding op de stoomtrawlers. C.

Werft abonné's op „De Tribune!”

Buitenland.

ENGELAND.

Lloyd-George hangt weer eens den demagoog uit.

Het Engelsche liberalisme, trouw gesteund door de Lib.-Labs. en de heeren reformisten van het slag Snowden, Barnes, Macdonald en Co., is er in de 7 jaar, dat het nu aan 't Bewind is, nog steeds niet in geslaagd het Engelsche volk gelukkig te maken.

Wonderlijk, wanneer men bedenkt, wat voor een massa mooie redevoeeringen meneer Lloyd-George, de Engelsche Talma — hij is even godsdienstig als deze, maar draagt een rozenrood jasje inplaats van een zwart — al gehouden heeft en wat hij al voor prachtige wetten heeft gebakken.

Daar is de wet op de ouderdomspensioenen, een even schoon stuk als de wet-Talma, waardoor ook in de plaats van de bedeeling een ander woord is gekomen en verder niet. Daar is de wet op de ziekteverzekering en die op de verzekering tegen werkloosheid, daar is de wet op de minimum-loonen en op de verleenning van stukjes grond aan de landarbeiders. Kortom: een heele reeks, de een al mooier dan de ander.

En ondertusschen wordt de klassenstrijd in Engeland steeds heviger, rusten patroons en arbeiders zich steeds meer ten strijd, terwijl de ondankbare arbeiders ondanks al deze heerlijke sociale temperingswetten ontevredener dan ooit zijn. Zoo heeft b. v. dezer dagen Larkin, de organisator van de Iersche transportarbeiders volgens een in de N. R. Ct. overgenomen verslag in de Times, al de kwakzalverijen van de heeren Lloyd-George en helpers weer eens nul en zoo goed als van geen waarde durven verklaren.

Het was nu echter dringend noodig, dat de heer Lloyd-George eens met een nieuwe sensatie voor den dag kwam.

Het staat slecht met de groote kwestie van Home Rule (het eigen bewind) voor Ierland. De rebellie der oranje-protestanten in Ulster, die hun voorrechten in Ierland met hand en tand verdedigen willen, dreigt deze groote hervorming op 't laatste moment schipbreuk te laten lijden. En de mislukking van Home Rule zou de ineenzinking van de liberale heerlijkheid beteekenen.

Dit, gevoegd bij de gloeiende ontevredenheid der arbeiders-massa's, die door de heeren reformisten niet meer genoeg in toom kunnen gehouden worden, gaf de Regeering aanleiding weer eens wat nieuws los te laten.

En dit nieuwe is een zware-woordenkanonnade tegen het groot-grondbezit. Eigenlijk had dit stuk reeds verleden jaar moeten opgevoerd worden, maar toen kwam de Balkan-oorlog er tusschen.

Het groot-grondbezit vertegenwoordigt inderdaad in Engeland een ontzaglijke macht. Reeds in 1873 bezaten 5408 groot-grondbezitters meer dan de helft van den Britschen bodem en 10207 groote bezitters zelfs twee derden van alle grondbezit. De grootste grondbezitters, als b. v. de 27 hertogen, bezitten uitgestrektheden van tien, ja honderdduizenden hectaren en hebben daaruit inkomsten van honderdduizenden en miljoenen per jaar. Een paar van die hertogen b. v. hebben een inkomen uit grondbezit alleen van circa 2 miljoen gulden per jaar. De nadeelen van dit groot-grondbezit zijn onzaglijk groot: het heeft heele streken van Engeland en Schotland ontvolkt, gelijk men b. v. in „het Kapitaal” van Marx uitvoerig kan aangetoond vinden. De bebouwde oppervlakte van Engeland gaat nog steeds achteruit. Van de geheele oppervlakte van het Vereenigd Koninkrijk, ongeveer 56.200.000 „acres” wordt nog slechts 26 pct. voor eigenlijk gezegden landbouw gebruikt. Lloyd-George heeft nu op zijn bekende marktschreeuwerige manier de nadeelen van dit stelsel weer eens aangetoond, zooals vóór hem tal van socialisten en radicalen al reeds hadden gedaan. Hij gaf daarbij toe, dat de poging om door het verstrekken van kleine lapjes grond aan landarbeiders den toestand dezer klasse te verbeteren, jammerlijk was mislukt. En met Lloyd-George's veldtocht tegen den draak van het groot-grondbezit zal 't niet anders gaan. Te zeer is dit speciale euvel aan de geheele buitengemeen ver doorgevoerde industriele en kapitalistische ontwikkeling van Engeland te wijten. Te meenen, dat Engeland onder kapitalistisch regiem weer een landbouw-land zou kunnen worden, gelijk het nog een eeuw geleden in hoofdzaak was, is een utopie en zelfs een reactionaire utopie. Tegen de gruwelijke gevolgen van het kapitalisme zijn in het kapitalisme zelf geen grondige verbeteringen mogelijk. Ook deze jongste poging van Lloyd-George zal weer blijken te zijn, wat de andere waren: kwakzalverij.

v. R.

Kleine Berichten.

Joeansjikai

werd voor 5 jaar tot President, feitelijk tot Diktator, — want er is geen beperkende wet omtrent de bevoegdheid van het Presidentschap — van China gekozen. Evenals die van de Czaar van Rusland berust zijn macht op de steun van de internationale financiersbende.

Katsoera,

langen tijd de feitelijke beheerscher van Nieuw-Japan is gestorven. Hij was het die het bondgenootschap met Engeland en de oorlog met Rusland op touw zette. Hij gaat heen, vervloekt zoowel door mannen van het soort van Generaal Nogii, die om het verlies van oud Japan zelfmoord pleegde, als door de groote massa van het volk, wier oorlogslasten en uitbuiting hij verhoerddvoudigde.

De democratische president

Wilson van de Vereenigde Staten is ten opzichte van de negers zoo bekrompen als men van een Amerikaansche „demokraat” maar verwachten kan. Hij weigerde een zekere Patterson tot archivaris van een der ministeries te benoemen, omdat hij een neger is en de negers immers van nature tot slavernij zijn bestemd, gelijk de edele Yankees dat uitdrukken. Helaas kan men nog niet zeggen dat alle Amerikaansche arbeiders op een hooger standpunt staan.

Het Panamakanaal

werd 10 Oct. voor kleinere schepen geopend. President Wilson drukte te Washington op een electrischen knop en 4000 mijl verder deed het dynamiet een der hoofddammen in het kanaal springen. Zoo is thans midden door Amerika op zijn smalst bij Panama de Atlantische met de Groote Stille Oceaan of Zuidzee verbonden. Zoo zijn Japan, China en Indië veel dichter bij New-York komen te liggen. Laten we vooral niet vergeten dat ook bij dit reuzenwerk duizenden en duizenden ongenoemde proletariërs hun leven hebben moeten laten.

Het Kongres der Radikalen

in Frankrijk wil voor een deel weer eens een blokpolitiek met de Fransche Soc. Partij beginnen. Maar de Fransche socialisten schijnen wijs genoeg, niet nóg eens met die radikale volksbedriegers aan de dans te gaan. Eén van de hoofdmannen dier tegenwoordige radikalen is notabene meneer Caillaux, tevens hoofdmann van een der groote Fransche financiële klieken.

Ook de discipline mag niet al te strak gespannen worden, anders zal ze uiteenvallen en verzwakking tengevolge hebben, inplaats van krachtiger te maken en te disciplineeren. Leipz. Volksz., 11 Oct. '13.

Indische Zaken.

Idenburg & Pleyte.

Idenburg is de Christelijke Gouv.-Generaal van Indië, en Pleyte is de liberale Minister van Koloniën. Als men de liberale humbug van de verkiezingen geloof schonk, dan moesten die zich verdragen als water en vuur. Intusschen, het gaat tusschen die beide best, en de liberale uitbuiters vinden het zoo héél goed.

Wat staat bijv. te lezen in de Kroniek van het Koloniaal Tijdschrift van Oktober?

„De heer Idenburg staat thans gansch anders tegenover de Europeesche samenleving in Indië (wil zeggen: tegenover de uitbuiters van Indië) dan vóór eenige maanden, niet omdat hij veranderde: hij bleef zich gelijk (Wij kursiveeren. Red. Trib.), maar omdat men hem toen onvoldoende kende, en nu hem beter kent en waardeert.” Enz.

Nu spreekt de N. Rott. Ct. wel van de inspiratie van andere beginselen en dergelijke kletsboek, maar wat hierboven aangehaald is, staat vast: Idenburg is niet veranderd.

Maar ook het liberalisme is niet veranderd. Konklusie: de liberale Regeering en de christelijke Gouv. Generaal willen één en hetzelfde: de zoo sterk mogelijke en ongestoorde uitbuiting van Indië, met — zooveel mogelijk — bedondering van de Indische bevolking.

Op koloniaal gebied bestaat slechts één antithese: de heerschers en uitbuiters met hun rompslomp daar

en hier willen uitbuiting van Indië nu en ten eeuwigden dage; de onderdrukten, d. z. de arbeiders hier en de inlanders daar, willen Indië los van Holland.

Waartoe het Christendom dienen moet.

Maakt het Christendom uit de inlanders nuttige leden der Maatschappij? Die vraag beantwoordt Dr. Breitenstein in de N. Rott. Ct. van 11 Okt. j.l. met neen. Maar waarom niet?

„De inlandsche Christenen in de Molukken voelen zich zóó hoog verheven boven elke handarbeid, dat van deze kant beschouwd met weinig succes ongeveer 200 jaar geleden het Christendom in deze Archipel werd ingevoerd.”

En „lui zijn de inlandsche Christenen, omdat ze zich door hun godsdienst verheven gevoelen boven hun Mohammedaansche medeburgers en in de handarbeid slechts koeliewerk zien, dat zich niet met hun godsdienst zou laten vereenigen.”

We zien er hier van af, dat in zijn stuk Dr. Br. óók aantoonen, wil dat „ook de moraal dezer Christenen zeer laag” staat, dat zij geen schaamte kennen, dat zij onbetrouwbaar zijn en geslepen, dat het drankmisbruik onder Christenen kolossaal is, dat diefstallen vooral onder Christenen voorkomen, enz.

Voor ons is de hoofdzaak, wat Dr. Br. eigenlijk van het Christendom verwacht. Welnu, als het Christendom de inlanders niet tot werken brengt, als het hen boven de handarbeid verheft, als het hen lui maakt, dan deugt het Christendom voor hem niet, dan maakt het de inlanders niet tot nuttige leden der — kapitalistische — maatschappij.

Wij voor ons stellen vast, dat het Christendom althans in Europa en Amerika zijn „maatschappelijke nuttigheid” volop getoond heeft, door de bevolkingen dezer werelddelen tot bijna willooze werktuigen in handen der feodale en kapitalistische uitbuiters te maken. Maar waar het eens een enkele keer niet direkt helpt, dan: „Weg met die godsdienst” roepen de verdedigers der „maatschappelijke orde.” Ondankbare honden toch tegenover hun eigen godsdienst — die Europeesche Christenen.

Een noodige hervorming.

Als een hoon op wat Indië noodig heeft komt het Kol. Tijdschr. van Okt. vragen, of het geen aanbeveling zou verdienen wijziging te brengen in het gebruikelijke symbool voor Indië. Bij de „onafhankelijkheids”-feesten n.l. stak het Ministerie van Koloniën de Indische vlag uit, d. w. z. de vlag met het omkranste zwaard. „Dit beteekent, merkt de schrijver zeer ter sneede op, dat Nederland er-zich op verheft Indië met het zwaard te hebben onderworpen, en daar ligt iets kwetsend in voor het gevoel der volken, welke de Nederlanders toch, in overeenstemming met de thans gevolgde politiek (! Red. Trib.) niet als onderworpen, maar, gelijk de Troonrede het uitdrukt, als met hen saamhoorigen wenschen aangemerkt te zien.” Saamhoorigen, ja, ja, door het koeliekontract of door de hongerzweep!

De schr. geeft dan als nieuw symbool in overweging: „een krans met 2 saamgevluchten takken, een eikentak en een palmtak.” Ons dunkt, „het kostelijk dekblad” of de nooit volprezen koffiëboon ware simbolischer.

Maar ter zake, is ooit huichelachtiger voorstel gedaan?

Bestrijding van de Pest?

De hoofdredakteur van het Soerabajasch Handelsblad schrijft:

„Wij, die den Amerikaansch-energieken en Hollandsch-taaien arbeid hebben aanschouwd van het algemeen Soerabajaasch gezondheidscomité; die getuigen zijn geweest van het reuzenwerk: de restauratie en reiniging van duizenden inlandsche woningen; die de onverdrotten klopjachten op de vijanden in de riolen hebben bijgewoond; wij vragen ons af, of het Soerabaja van 1913 dezelfde stad is als het Soerabaja van 1911. Wij kunnen het ternauwernood gelooven!”

Voor een tot het uiterste gespannen activiteit is in de plaats getreden de grootst denkbare onverschilligheid en lamelligheid. Terwijl men in 1911 alle grijpbare krachten aanwendde ter bestrijding van den gemeenschappelijken vijand, laat men dezen thans volle vrijheid! Soerabaja wordt prijsgegeven aan de pestratten!

Precies onze idee: In 1911 werd de pest nog bestreden in Indië; in 1913 heeft men het allang nagelaten. Maar waarom? Om de planters. WP.

Sluit U aan bij de Soc. Dem. Partij.

Een onbeschaamde beschuldiging.

Deze week deed zich een scheepsramp voor, die vergeleken kan worden met die van de Titanic van verleden jaar. Een boot van de Uranium-Mij., die van Rotterdam op Amerika vaart, de *Voltorno*, raakte midden op zee in de hevigste storm in brand. Hoe dat is kunnen geschieden, staat nog niet vast. Zeker is dat een massa hoogst brandbare stoffen zich aan boord bevonden en dat het bluschmateriaal, indien het al op het schip aanwezig was, volkomen onvoldoende was.

Bij deze ramp zijn evenals bij de Titanic de eerste klasse passagiers er veel beter afgekomen dan de andere. In dit geval werden van de *Voltorno* volgens de berichten alle eerste-klas passagiers gered. Maar van de tusschende-klas passagiers, de landverhuizers, zijn er in elk geval meer dan honderd omgekomen.

De bemanning niet alleen van de *Voltorno* maar ook die van de door de draadloze telegraaf ter hulp geroepen schepen — een heele vloot trouwens — heeft zich bij de redding der passagiers dapper gedragen. Des te onbeschaamder is de beschuldiging die de directeur van de Uranium Mij. in de *New-York Tribune* durft publiceren. Hij acht het n.l. niet onmogelijk dat de ramp moet worden toegeschreven aan een helsch werktuig, aan boord geplaatst door de kwaadwillige bemanning van Nederlandsche en Belgische nationaliteit! En waarop grondt deze brutale uitbuiting zijn infame beschuldiging? Wel, hierop dat de Nederlanders en Belgen in woord en geschrift al dringender en dreigender hun vak-eischen lieten hooren! Een beschuldiging dus, die even gegrond is, als de ritueele moord waarvan de Joden door hun onderdrukkers worden aangeklaagd, om de attentie van hun eigen schaamteloze uitbuiting af te leiden. Wp.

Echt liberaal.

Nadat de liberale *Vaderlander* in antwoord aan de antirevolutionaire *Standaard* net doet alsof de liberalen van ophouden der kiesrecht kwestie door de onderwijs-zaak in géén geval iets moeten hebben, eindigt het liberale blad *datzelfde stuk* met de opmerking, dat het er toch nog wel wat op weet, om de Kiesrechtzaak met de onderwijs-kwestie te vermengen. En wel: Als we eens van de Staatskommissie voor de regeling der subsidie-kwestie inzake het bijzonder onderwijs een kompromis-voorstel kregen, unaniem goedgekeurd, „is het dan niet zeer waarschijnlijk, dat zoo'n voorstel door beide takken van de Volksvertegenwoordiging zou worden aangevaard?” Wij antwoorden: waarschijnlijk.

En „zou dan met zulk een kompromis-voorstel op tafel het zoolang ophouden om in art. 192 van de Grondwet naast het woordje „openbaar” de woorden „bijzonder” in te lassen?” Wij antwoorden: Niet lang ophouden!

Maar wij konstateren 1o. dat de liberalen dus tegen alle vroegere verklaringen in, ten slotte toch geneigd zijn om de twee kwesties met elkaar te vermengen, als ze maar een kompromis kunnen vinden;

2o. dat de liberalen er geen been in zien om bij dat kompromis, ondanks alle geschreeuw bij de verkiezingen, het openbaar onderwijs met het bijzondere gelijk te stellen, dat wil zeggen: het openbaar onderwijs óók formeel, want materieel doen ze het reeds sinds lang, op te offeren.

Zoo breekt punt voor punt alle verkiezingstegenstelling af. Kuyper nam het tarief weg uit de praktische politiek van het moment, de liberale verwijderden de tegenstellingen op koloniaal — en onderwijsgebied. Er blijft slechts één partij over, die werkelijk in de antithese geloof, dat is de Arb. Partij. De andere partijen blijven de schijn daarvan slechts versterken om het Socialisme te fnuiken. Wp.

Een protest.

„Het socialistisch Verbond” houdt in Odéon Zondagmorgen-bijeenkomsten. We genoten daar op 5 Oct. van de zeer *gevaarlijke* toespraak van den Heer J. J. Meijer, predikant te Wijnaldum. Wij bedoelen gevaarlijk in den zin van gevaarlijk voor 't socialisme.

De conclusie waartoe deze spreker kwam was: *berusting* en *tevredenheid*.

Hij verschilt in dit opzicht met prof. Fabius en diens volgelingen die prediken: *berusting*, *tevredenheid* en *sparzaamheid*. Behalve deze conclusie wist de spreker in zijn rede ook nog het klasseverschil terug te brengen tot verschil van begrip, van opvatting. Wat de een „een zekere mate van welstand” noemde,

noemde de ander „baden in weelde”. Nietwaar, zoo iets als klassenstrijd bestaat niet, 't is alleen een kwestie van meer of minder welstand. De schreeuwende maatschappelijke ongelijkheid, is daarmee mooi versocialiseerd op religieuze manier.

Ook was Marx abuis toen hij meende, dat de tegenwoordige klassenstrijd een einde zou maken aan elke klasseoverheersching. Klasseoverheersching zou volgens deze „socialist” blijven bestaan.

Het socialisme was dan ook zoo iets als een hersenschimmig ideaal, waarvoor te werken men een goddelijk werk deed maar dat toch onbereikbaar was. Want het koninkrijk gods was niet van deze zondige wereld waar alles *voorbij* gaat. Het koninkrijk gods was eeuwig en daarom niet van deze wereld.

Dus zooiets als het „hiernamaals”. Hierop moesten we dan maar hopen.

Ons protest gaat nu tegen:

1. Het geen gelegenheid geven voor debat;
 2. het socialisme aldus te honen onder den naam van „socialistisch verbond”;
 3. het socialisme in overeenstemming te brengen met het kapitalisme en dit laatste te versterken;
 4. het prediken van *berusting* daar waar de vaan van den klassenstrijd hoog opgeheven moet worden;
 5. het zeggen van te dienen het socialisme en in werkelijkheid het kapitalisme te schragen en te steunen op een misschien wel godsdienstige, maar zeer anti-socialistische manier.
- Gelukkig dat op dit kapitalistisch verbond van toepassing is het woord van den spreker „alles gaat voorbij”. Aan ons en onze vrienden de taak daarbij te helpen. J. WACHT.

Bekrompenheid en vrees.

De Ned. Bond van Arbeidersmuziekverenigingen hield in den Haag haar jaarvergadering, waar o.a. ook werden behandeld de nieuwe statuten. Als doel van den Bond werd daarin omschreven: de moderne arbeidersbeweging daadwerkelijk te steunen; als zoodanig worden beschouwd: a. het N. V. V. met de daarbij aangesloten organisaties, b. de S. D. A. P. en had afdeeling, c. organisaties verwant aan in a. en b. genoemde organisaties. Volgens het verslag in *Het Volk* stelde Utrecht de vraag of de S. D. P. aan N. V. V. en S. D. A. P. verwant is. Het Hoofdbestuur zegt van oordeel te zijn, dat de S. D. P. aan beide genoemde organisaties *niet* verwant is, welk oordeel met algemeene stemmen door de vergadering werd onderschreven.

Als men dit verslag zoo leest, treft in het eerst de gruwelijke benepenheid van de afgevaardigden van die arbeidersmuziekverenigingen die natuurlijk even goed als wij, weten, dat de S. D. P. net zoo goed als de S. D. A. P. en het N. V. V. behoort tot de moderne arbeidersbeweging. Een bond van muziekverenigingen, die zegt de moderne arbeidersbeweging te steunen, mag niet willekeurig een deel van de beweging van haar steun uitsluiten. Dat die bond dat niettemin doet is een bewijs van zijn bekrompenheid; bij een ruime behartiging van het doel, zoo als het is omschreven, zou zulk een uitsluiting niet plaats hebben:

Maar die houding van dien bond bewijst nog iets anders. De S. D. A. Pers, die de besturen vormen van die muziekverenigingen, wenschen niet met hun uitvoeringen de S. D. P. te steunen, omdat ze in die S. D. P., hoe veracht en gesmaad ook, een gevaar zien voor hun eigen groote partij. Wat onschadelijk is voor organisaties, die verwant zijn aan N. V. V. of S. D. A. P., (volgens de meening van dien bond), is dat niet voor de S. D. P. — Christen-socialisten, Staatspensioneerders, geheelonthouders, niet — syndicalistische vakverenigingen, die niet bij het N. V. V. zijn aangesloten, ze doen de S. D. A. P. geen kwaad; van die verenigingen is geen gevaar te duchten. Maar voor de kleine verachte S. D. P., dat partijje „zonder arbeiders”, enz. enz., dat volgens hun meening niets, geheel niets te beteekenen heeft, voor dat kleine partijje zijn ze zoo bang, dat ze ze zelfs niet met een muziekuutvoeringkje steunen willen. De houding van den Bond van arbeidersmuziekverenigingen ontstaat uit... *vrees*.
Laten we allen zorgen, door nooit rustende propaganda, dat we machtig genoeg worden, om ook bij dat thans zoo bekrompen deel der Nederlandsche arbeidersbeweging, de *vrees* te doen veranderen in ontzag. Kr.

Verantwoording.

Delging Tribune-Schuld.

Ingekomen bij het Partijsecretariaat van 5—10 Oct.: Vorig totaal f 71.85.

H. F. te E. f 1.—; H. S. te E. f 1.50; A. T. te E. f 1.50; J. D. te E. f 0.25; H. J. N. te H. f 1.50; J. A. T. te H. f 2.50; H. F. en vrouw te B. f 3.—; J. F. te B. f 1.50; F. C. T. en vr. te B. f 2.—, door bemiddeling van G. f 5.—; J. K. te B. f 1.—; J. H. te B. f 1.—, P. S. te B. f 0.50; J. C. E. te B. f 0.50; J. C. v. d. E. te B. f 1.—; J. C. v. R. te B. f 1.50; A. S. te B. f 0.50; J. J. te B. 100.—; J. V. D. te B. f 1.—; J. C. v. d. B. te S. f 2.50; J. N. L. te B. f 2.—
Totaal f 203.10.

Ingekomen van 10—14 October:

J. C. C. te B. f 1.—; H. G. te B. f 10.—, J. v. d. B. te B. f 0.50; R. S. te G. f 2.50; S. C. te G. f 2.50; N. N. te G. f 2.50; G. S. te G. f 2.50; M. S.-W. te G. f 2.50; H. B. te G. f 2.50; H. L. N. te G. f 2.50; fam. S. f 2.50; U. de J. te G. f 1.—; B. J. P. te G. f 1.25; W. A. te G. f 0.50; J. te G. f 1.50; J. H. te G. f 2.—; K. N. te G. f 2.—; T. W. te G. f 2.50; A. B. te G. f 2.—; J. B. te G. f 1.30; A. F. K. te G. f 1.50; J. A. te G. f 1.—; N. N. te G. f 1.—; N. N. te G. f 1.—; L. L. te G. f 0.25; H. J. te G. f 1.50; F. L. te G. f 1.—; K. te G. f 0.20; D. de L. te G. f 5.—; C. te G. f 1.—; I. te G. f 2.—; E. Z. te G. f 0.50; L. R. S. te G. f 0.50; J. M. te G. f 1.—; H. R. te G. f 1.—; P. M. te G. f 0.50; E. H. te G. f 1.—; W. L. te S. f 1.—; H. H. te H. f 2.—; S. C. te A. f 1.—; door bemiddeling van de Adm. van afd. Delft f 7.65; K. te R. f 5.90; C. O. f 5.—; T. te A. f 1.—; Mej. P. te A. f 0.50; H. te A. f 4.95. Totaal f 297.60.

De secr.-penn.,

Laings Nekstraat 33.

J. C. CETON.

Verbetering: C. Z. te 's-G. moet zijn H. B. te 's-G.

Van de Afdeelingen.

Amsterdam. Partijgenooten, die *week-abonnee's* werven en deze wekelijks een *Tribune* bezorgen, rekenen evenals alle anderen Vrijdagsavonds in de Geelvinck af met den leider der colportage. Het *Woensdagnummer* wordt door de administratie per post toegezonden.

De administrateur verzoekt tot October verkochte kranten en brochures met hem te verrekenen.

Haarlem. De afd. vergaderde Donderdag 9 dezer huishoudelijk; alle leden op één na waren opgekomen. Er heerschte eene opgewekte stemming en bij de bespreking der wintercampagne toonden allen zonder uitzondering zich bereid om hard aan te pakken. Besloten werd de straatcolportage flink ter hand te nemen en op huisbezoek te gaan voor de *Tribune* en het werven van nieuwe leden. Voorts zullen eenige openbare vergaderingen en hoogstwaarschijnlijk enkele cursusvergaderingen worden gehouden.

Het bestuur deelde nog mede dat alle lezers der *Tribune* in Haarlem, met uitzondering van 1 S. D. A. P.'er, zich voor het 2 keer per week ontvangen van ons blad hebben opgegeven en dat het bedrag dat is ingekomen als bijdrage voor de dekking van de schuld der *Tribune*, het aandeel, door het P. B. voor onze afdeeling vastgesteld, *verre* overtreft.

Afdeeling Rotterdam S. D. P.

TWEDE CURSUSVERGADERING, Vereenigingsgebouw (Zaal IV), WOENSDAG 22 OCTOBER, half negen.

SPREKER: Dr. W. v. RAVESTEIJN.

ONDERWERP: De Geschiedenis van den Prolet. Klassenstrijd.

De Levensverzekering

„AURORA”

Opgericht 12 September 1887

Heerengracht 62, AMSTERDAM,

bestemt haar winsten als volgt:

75 pCt. aan „De Weezenkas”, Vereeniging op grondslag van het beginsel: „Opvoeding zonder geloofsdogma” en 25 pCt. aan het „Nederlandsch Vrijdenkers-Fonds”.

Dit blad is gedrukt op de Electr. Drukkerij

„DE STRIJD”.